

S. P.

**Z kroniki Ostrołęckiego Towarzystwa
Naukowego im. Adama Chętnika
(listopad 1993 - listopad 1994)**

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 8, 406-413

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z KRONIKI OSTROŁĘCKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

im. Adama Chętnika

(listopad 1993 – listopad 1994)

ROK 1993

11 listopada. Z okazji 75 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w miastach, gminach i szkołach województwa ostrołęckiego odbyły się uroczyste sesje, spotkania, akademie itp. W wielu z nich wzięli udział członkowie OTN. Między innymi prof. Bronisław Gołębiowski, mgr Jerzy Kijowski, dr Stanisław Pajka.

27 listopada. Odbyło się walne zgromadzenie członków OTN. Prezesem wybrano ponownie dr. Andrzeja KOZŁOWSKIEGO, wiceprezesami zostali: dr Kazimierz PARSZEWSKI i dr Józef ZAKRZEWSKI, sekretarzem: mgr Jerzy STRONIAWSKI, skarbnikiem: dr Stanisław SZŁĄZAK, Przewodniczącym Komisji Wydawniczej: dr Stanisław PAJKA, członkiem Prezydium: mgr Jerzy KIJOWSKI, przewodniczącą Komisji Rewizyjnej: mgr Krystyna DĄBROWSKA. Zebrani wysłuchali odczytu nt. „*Male ojczyzny a nauczyciel*”. W trakcie obrad Wojewoda Ostrołęcki Stanisław PODMOSTKO udekorował medalem „Za zasługi dla województwa ostrołęckiego” prof. Henryka SAMSONOWICZA i prof. Eugeniusza NIEDZIELSKIEGO. Walne zgromadzenie nadało godność Honorowego Członka OTN: prof. Henrykowi Samsonowiczowi, prof. Bronisławowi Gołębiowskiemu i pisarzowi Henrykowi Sysce.

28 listopada. W Długosiodle odbyła się uroczystość odsłonięcia Pomnika „Krzyża Ludu Puszczy Białej”. Mszę św. celebrował bp. Juliusz Paetz, homilię wygłosił ks. prałat Czesław Oleksy, zaś referat pt. *Rys historii Polski*” wygłosił prof. Henryk Samsonowicz – Członek Honorowy OTN.

15 grudnia. Komisja Wydawnicza OTN w składzie: dr Janusz Gołota, mgr Bernard Kielak, mgr Jerzy Kijowski, dr Stanisław Pajka – omówiła koncepcje planowanych publikacji na rok 1994.

23 grudnia. Odbyło się spotkanie opłatkowe z udziałem Biskupa Łomżyńskiego – Juliusza Paetza. Po uroczystości ks. Biskup, księża z Kurii Diecezjalnej, proboszczowie z ostrołęckich parafii spotkali się z działaczami OTN, m.in.: z Prezesem dr. Andrzejem Kozłowskim, mgr. Jerzym Kijowskim, dr. Stanisławem Pajką.

28 grudnia. Złożono do KBN sprawozdanie z działalności OTN za rok 1993 wraz z planem pracy na rok 1994. W tym samym dniu: dr Andrzej Kozłowski, dr Stanisław Pajka i prof. Bronisław Gołębiowski odbyli robocze spotkanie z prof. Henrykiem Samsonowiczem, na którym omówiono główne kierunki działalności OTN w 1994 roku.

ROK 1994

5 stycznia. Odbyło się zebranie OTN z udziałem członków zbiorowych OTN. Prezes dr Andrzej Kozłowski przedstawił informacje z badań prowadzonych w ramach KBN, zaś dr Stanisław Pajka i dr Kazimierz Parszewski złożyli informację o działalności OTN w 1993 roku.

10 stycznia. Odbyło się spotkanie robocze w składzie: prof. Bronisław Gołębiowski, doc. dr Andrzej Rzepniewski i dr Stanisław Pajka – dotyczące sesji naukowej nt. *„Powstanie Kościuszkowskie na ziemiach województwa ostrołęckiego”*.

17 stycznia. Opracowano założenia programowe i regulamin dwóch konkursów *„Co wiesz o Adamie Chętniku”* i *„Moje Kurpie”*. Jednocześnie wysłano ulotki do szkół, osób zainteresowanych wyżej wspomnianymi konkursami.

21 stycznia Przekazano KBN – Departamentowi Polityki Naukowej, sprawozdanie z działalności OTN za rok 1993 i plan na rok 1994.

5 luty. Dr Stanisław Pajka omówił z prof. Benonem Dymkiem – Dyrektorem Mazowieckiego Ośrodka Badań Naukowych im. Stanisława Herbsta – formy współpracy naukowej.

18 luty. Zarząd OTN wysłał pisma do szkół, zakładów pracy, instytucji, dotyczące działalności merytorycznej z jednoczesną propozycją wsparcia finansowego OTN.

25 luty. Na posiedzeniu Komisji Wydawniczej omówiono problematykę merytoryczną sesji naukowej nt. *„Powstanie Kościuszkowskie na ziemiach województwa ostrołęckiego”*.

9 marca. Ukazała się książka Henryka Syski pt. *Kęś rodzinnego zaścianka*”.

11 marca. Odbyła się sesja popularnonaukowa pt. „*Powstanie Kościuszkowskie na ziemiach województwa ostrołęckiego*” z udziałem blisko 200 osób. Referaty i komunikaty wygłosili m.in.: doc. Tadeusz Rawski, doc. Andrzej Rzepniewski, płk. mgr Stanisław Andryszczyk, mgr Adam Białczak i inni. Wśród licznych gości byli: prof. Andrzej Wyczański – Wiceprezes PAN, Jacek Stęszewski – Prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego. Szczegółowa informacja znajduje się w wydawnictwie posesyjnym.

12 marca. Odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej w Ostrołęce poświęcona Powstaniu Kościuszkowskiemu z udziałem licznych gości m.in. z Urzędu Rady Ministrów, Kancelarii Prezydenta RP.

17 marca. Odbyło się spotkanie literackie z Alfredem Sierzputowskim, w którym brali udział członkowie OTN m.in.: Tadeusz Grec, mgr Jerzy Kijowski, dr Stanisław Pajka, Czesław Parzych.

18 marca. Na uroczystości podsumowujące konkurs czytelniczy zorganizowany przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Wiktora Gomułkiego, wystąpił zespół ze Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi Zachodniej z widowiskiem poświęconym 200-leciu wybuchu Powstania Kościuszkowskiego, przygotowanym przez członka OTN – Andrzeja Sadowskiego.

20 marca. Odbyło się doroczne zebranie Towarzystwa Przyjaciół Ostrołęki, w którym brało udział wielu członków OTN, m.in.: mgr Jerzy Kijowski, Tadeusz Grec, Tadeusz Żebrowski.

27 marca. W uroczystej „Niedzieli Palmowej” w Łysych wzięli udział członkowie OTN m.in.: dr Stanisław Pajka, mgr Jerzy Stroniawski.

16 kwietnia. Odbył się w Czarni IV Zjazd Towarzystwa Kurpiowskiego „Strzelec”, w którym uczestniczył członek OTN – dr Stanisław Pajka i wygłosił referat nt. „*O stanie badań nad Kurpiowską Puszczą Zieloną*”.

20 kwietnia. Płk mgr Stanisław Andryszczyk złożył Zarządowi OTN propozycje wydania publikacji pt. „*Kwatery i mogiły żołnierzy września w województwie ostrołęckim*” i omówił jej wydanie z dr. Stanisławem Pajką.

3–6 maja. Członkowie OTN: Tadeusz Grec, mgr Bernard Kielak, mgr Jerzy Stroniawski, dr Stanisław Pajka odwiedzili szkoły, które wzięły udział w konkursie „*Co wiesz o Adamie Chętniku*”.

29 maja. Na zaproszenie Ambasady Francuskiej członkowie OTN: prof. Bronisław Gołębiowski, dr Andrzej Kozłowski i dr Stanisław Pajka byli na premierze filmu pt. „Szachista” w Teatrze Wielkim w Warszawie.

5–9 czerwca. Odbyło się w Wilnie szkolenie działaczy samorządowych. Z uczestnikami szkolenia spotkał się Prezes OTN – dr Andrzej Kozłowski.

13–15 czerwca. W Łomży odbyła się konferencja językoznawcza poświęcona pamięci prof. Witolda Doroszewskiego, na której m.in. wygłosiły referaty: prof. Barbara Falińska i doc. Anna Kowalska – członkowie OTN.

14 czerwca. Komisja OTN w składzie: mgr Jerzy Stroniawski – przewodniczący, Tadeusz Grec – sekretarz, mgr Jerzy Kijowski, dr Stanisław Pajka – członkowie, oceniła przebieg konkursu nt. „*Co wiesz o Adamie Chętniku*”. I miejsce zajęła Alicja OPALACH – nauczycielka ze Szkoły Podstawowej w Jednorozcu, II miejsce zajęła Janina KRZYŻEWSKA – nauczycielka ze Szkoły Podstawowej w Lipnikach i Jadwiga SZABŁOWSKA – ze Szkoły Podstawowej w Bieli, zaś III miejsce zajęła Teresa PAJKA – ze Szkoły Podstawowej w Dylewie.

17 czerwca. Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wągów, zaprzyjaźnione z OTN – zorganizowało sesję naukową nt. „*Łomżyniacy na syberyjskich szlakach w XIX i XX w.*”

22 czerwca. Odbyło się spotkanie robocze Prezydium Zarządu OTN z udziałem prof. Bronisława Gołębiowskiego i prof. Eugeniusza Niedzielskiego z Wojewodą Ostrołęckim Jerzym Dobkiem. Omawiano działalność merytoryczną i warunki materialne i finansowe OTN.

23 czerwca. Prof. Adam Dobroński – na zaproszenie OTN – spotkał się z kombatantami województwa ostrołęckiego.

12 lipca. Zarząd OTN – z okazji imienin Członka Honorowego OTN – Henryka Syski – wysłał telegram z życzeniami.

15–20 lipca. Studenci z obozu gwaroznawczego zorganizowanego przez Kolegium Nauczycielskie w Ostrołęce – pod kierownictwem prof. Henryki Sędziak, dla celów OTN – przeprowadzili kwestionariusz nt. samorządu lokalnego i terytorialnego oraz problemów życia kulturalnego na terenie gmin: Turośl i Łyse.

25-29 lipca. Mgr Adam Białczak i dr Stanisław Pajka dokonywali kwerendy materiałów dotyczących Kurpiowskiej Puszczy Zielonej w Bibliotece Archiwum Akt Dawnych w Warszawie.

1 sierpnia. Zarząd OTN wysłał zaproszenia do towarzystw naukowych z północno-wschodniego Mazowsza, Podlasia, Warmii i Mazur na seminarium pt. *Male ojczyzny – tradycje, problemy badawcze*”.

4 sierpnia. Zarząd OTN wysłał do szkół, instytucji, zakładów pracy, związków kombatanckich, osób prywatnych, ulotkę na wspomnienia, relacje osób więzionych w obozach hitlerowskich, deportowanych do ZSRR, represjonowanych w PRL.

13–14 sierpnia. Odbyły się „Dni Broku i Puszczy Białej”. Na spotkaniu z tej okazji, na zaproszenie burmistrza miasta – Andrzeja Domasika – wziął udział dr Stanisław Pajka i wygłosił na spotkaniu z mieszkańcami Broku pogadankę nt. „Z dziejów Broku i Puszczy Białej”.

20 sierpnia. Ukazała się publikacja płk. mgr. Stanisława Andryszczyka pt. *„Kwatery i mogiły żołnierzy września w województwie ostrołęckim”*.

28 sierpnia. Odbyła się doroczna impreza folklorystyczna „Miodobranie Kurpiowskie”. Wystąpiły na nim kurpiowskie zespoły regionalne oraz ludowe zespoły z Francji i Czech. Ponadto zorganizowano kiermasze sztuki ludowej, wyrobów z miodu i inne. Wśród gości znaleźli się m.in. Wicepremierzy: Grzegorz Kołodko i Aleksander Łuczak, ambasadorzy kilku krajów europejskich i azjatyckich, przedstawiciele Ministerstwa Kultury i Sztuki, były Marszałek Sejmu RP – prof. Mikołaj Kozakiewicz, władze województwa, samorządu i członkowie władz OTN z Prezesem Andrzejem Kozłowskim.

31 sierpnia. Odbyły się uroczyste obchody 50-lecia akcji „Burza” w woj. ostrołęckim z udziałem Ministra Stanu, Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – prof. Adama Dobrońskiego, członka OTN.

1 września. W Czarni gm. Kadzidło odbyła się ogólnopolska inauguracja roku szkolnego 1994/95. Wzięło w niej udział wielu gości, m.in.: Prezes Rady Ministrów Waldemar Pawlak, Wicepremier i Minister Edukacji Narodowej prof. Aleksander Łuczak, Biskup Łomżyński Juliusz Paetz, władze wojewódzkie, samorządowe oraz przedstawiciele władz OTN, m.in.: Prezes dr Andrzej Kozłowski, Przewodniczący Komisji Wydawniczej – dr Stanisław Pajka, Skarbnik – Stanisław Szlązak, członkowie Zarządu OTN – mgr Jerzy Łatkowski, mgr Wiesław Domarecki.

4 września. Odbyło się w Kadzidle uroczyste wręczenie ogólnopolskiej nagrody im. Oskara Kolberga. Wśród tegorocznych laure-

atów znalazła się hafciarka z Puszczy Białej – Julianna PUŁAWSKA ze wsi Pniewo-Kolonia. Nagrody wręczał Wiceminister Kultury i Sztuki Zdzisław Podkański, Prezes Fundacji „Cepelia” Włostowski i Wiceprezes Mazowieckiego Towarzystwa Kultury Zygfryd Rekosz. W uroczystości brali udział członkowie OTN – mgr Bernard Kielak i dr Stanisław Pajka.

10 września. Zespół w składzie: płk Stanisław Andryszczyk, Tadeusz Grec, mgr Jerzy Kijowski, dr Stanisław Pajka, opracował wstępną wersję sesji naukowej dotyczącej problematyki 50. rocznicy zakończenia II wojny światowej i przesłał ją historykom do konsultacji.

16 września. Prof. Adam Dobroński – członek OTN, spotkał się z kombatantami z województwa ostrołęckiego.

19–21 września. Doc. dr hab. Andrzej Rzepniewski z Wojskowego Instytutu Historycznego w Warszawie, członek OTN, uczestniczył w XV Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Gdańsku.

23–25 września. W V Kongresie Regionalnych Towarzystw Kultury, odbytym we Wrocławiu, brał udział przedstawiciel OTN – mgr Tadeusz Żebrowski (obszerniejsza informacja w tym numerze „Zeszytów Naukowych”, zob. Sprawozdania).

24 września. Rozpoczął się rok akademicki w nowopowstałej uczelni w Pułtusk – Wyższej Szkole Humanistycznej – w której zajęcia prowadzi wielu profesorów m. in. Tadeusz Lewowicki, Bronisław Gołębiowski – członkowie OTN.

29 września. Odbył się V Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy zaprzyjaźnionego z OTN Staszowskiego Towarzystwa Kulturalnego.

2 października. Na szlaku bojowym Kurpiów ciągnącym się od Myszyńca przez Czarnię do Bandyś, odsłonięto cztery pomniki, które poświęcił pochodzący z Myszyńca ordynariusz Diecezji Ełckiej – Biskup Edward Samsel. Na uroczystościach byli obecni: Wojewoda Jerzy Dobek, senator RP Stanisław Ceberek, Wiesław Domarecki – członek OTN.

3 października. Ukazała się praca pt. *„Przewodnik po źródłach historycznych do dziejów województwa ostrołęckiego”*.

5–6 października. Odbyło się w Ostrołęce Forum Ekologiczne, zorganizowane przez Wojewodę Ostrołęckiego i OTN. Uczestnikami byli uczniowie, nauczyciele, działacze samorządowi i osoby zajmujące się problematyką ekologiczną. Wykłady wygłosili m.in.: prof. Stefan

Kozłowski z Kancelarii Prezydenta RP, prof. Jerzy Kołodziejski, mgr inż. Krzysztof Wolfram.

6 października. Odbyła się inauguracja nowego roku akademickiego w Kolegium Nauczycielskim w Ostrołęce (525 studiujących). Na uroczystość przybyli m.in.: Rektor Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach prof. Wiesław Szczerba, Wicewojewoda ostrołęcki Stanisław Kubeł. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Andrzej Skrzypek nt. „*Miejsce Polski w Europie*”, który jest Wicedyrektorem Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie.

7 października. Odbyła się inauguracja roku kulturalno-oświatowego w Ostrołęce na której został odznaczony medalem „Za zasługi dla województwa ostrołęckiego” dr Stanisław PAJKA – Przewodniczący Komisji Wydawniczej OTN.

8 października. Zainauguowała swoją działalność Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Ostrołęce, jako pierwsza tego typu uczelnia w Polsce. Na pierwszym roku rozpoczęło naukę 200 studentów z terenu 12 województw. Wyższa Szkoła Administracji Publicznej została założona przez Fundację IURIS SCIENTIA, i będzie kształciła studentów w zakresie administracji na studiach zaocznych, podyplomowych w zakresie administracji i podatków. Pierwszym Rektorem został prof. Zbigniew CIEŚLAK. Kadre pracowników naukowo-dydaktycznych szkoły stanowią wybitni wykładowcy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego: prof. Anna TURSKA, prof. Wacława LITWINCZUK, prof. Hanna GRONKIEWICZ-WALTZ, dr Małgorzata GERSDORF, dr Jerzy MODRZEJEWSKI.

6–8 października. Na międzynarodowej konferencji w Kamieniu Śląskim, poświęconej rodzinie w okresie transformacji ustrojowej, referat nt. „*Rodzice i nauczyciele w świetle pamiątek*” – wygłosił prof. Bronisław Gołębiowski – członek Zarządu OTN.

16 października. Obchodzono 50 rocznicę bitwy stoczonej przez żołnierzy AK z wojskiem hitlerowskim w lesie pod Szlą gm. Przasnysz. Historię bitwy przypomniał historyk, badacz kampanii wrześniowej na północnym Mazowszu, dr Ryszard Juskiewicz.

20–22 października. Odbyło się w Mrągowie seminarium zorganizowane przez Wspólnotę Kulturową „Borussia” nt. „*Mazury – społeczność pogranicza i jej losy*”. Ze strony OTN uczestniczył w seminarium mgr Marek Nowotka – członek OTN, badacz pogranicza kurpiowsko-mazurskiego.

28 października. Odbyła się inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania w Ostrołęce, w której studiuje na I i II roku ok. 300 studentów. Wśród licznych gości na inauguracji byli Wicepremier i Minister Edukacji Narodowej prof. Aleksander Łuczak, dr Andrzej Kozłowski – prezes OTN.

4–5 listopada. Henryk Syska – członek honorowy OTN odbył cykl spotkań autorskich: w szkole podstawowej w Kadzidle, Komendzie Wojewódzkiej Policji w Ostrołęce, Zespole szkół Zawodowych nr 4 w Ostrołęce i w Gminnej Bibliotece w Goworowie.

9 listopada. Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki zorganizowało spotkanie poświęcone 90. rocznicy urodzin Zofii Niedziałkowskiej. OTN reprezentowali liczni członkowie m.in.: mgr Jerzy Kijowski, dr Stanisław Pajka, Czesław Parzych.

11 listopada. Z okazji 76. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w miastach, gminach, szkołach województwa ostrołęckiego odbyły się uroczyste sesje, spotkania. W wielu z nich okolicznościowe referaty wygłosili członkowie OTN m.in.: dr Stanisław Pajka w Lelisie, mgr Jerzy Kijowski w Ostrołęce i Krasnosielcu.

15 listopada. Odbyło się posiedzenie Prezydium Zarządu OTN, na którym omawiano wydatki związane z „Forum Ekologicznym” i procedurę rozliczeń oraz sprawy związane z wydawnictwem posesyjnym.

16 listopada. Prof. Eugeniusz Niedzielski, dr Józef Zakrzewski i dr Stanisław Pajka omówili koncepcję wydawnictwa z sesji „Forum Ekologiczne”.

19 listopada. Dr Andrzej Kozłowski i dr Kazimierz Parszewski wzięli udział w Walnym Zgromadzeniu Członków Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wagów.

24 listopada. Dr Stanisław Pajka złożył do druku w Stowarzyszeniu Prasoznawczym „Stopka” w Łomży dwie prace do druku: „*Forum Ekologiczne – Ostrołęka 1994*” i numer VIII „*Zeszytów Naukowych*”.

26 listopada. Zarząd Towarzystwa Kurpiowskiego „Strzelec” w Czarni zorganizował „Wieczór andrzejkowy”, na którym m.in. odbyła się premiera filmu o Kurpiowszczyźnie w reżyserii Zygmunta Skoniecznego.

28 listopada. Dr Stanisław Pajka spotkał się z nauczycielami historii w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym w Ostrołęce.

30 listopada. Prof. Bronisław Gołębiowski złożył w Urzędzie do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych dokumentację dotyczącą opracowania nt. „*Kombatanci województwa ostrołęckiego. Sylwetki i wspomnienia*”.

(opr. S. P.)